

Juryrapport Vishal Kunstprijs 2020

De Vishal Kunstprijs is inmiddels vier keer uitgereikt. Drie categorieën worden onderscheiden: de oeuvreprijs, een midcareerprijs en een prijs voor kunstenaars tot en met 40 jaar. Dit jaar, de vijfde editie van de prijs, was de laatste categorie aan de beurt. Als jury, bestaande uit beeldend kunstenaars Gijs Frieling, Esther Jiskoot en mijzelf, werden wij even efficiënt als inhoudelijk begeleid door artistiek coördinator van de Vishal, Margreet Bouman.

Zo'n prijs, ik kan het niet genoeg benadrukken, is belangrijk. Zowel voor oude, als heel jonge kunstenaars. Voor oudere kunstenaars is het een kroontje op het oeuvre dat ze in de loop van vele jaren hebben vormgegeven. Voor jongere kunstenaars kan het een enorme stimulans zijn. Je wordt gezien. Jouw werk wordt gezien. Zo is het nu ook bij de prijs die ik namens de andere juryleden mag uitreiken. Aan het begin van dit nog maagdelijk lege, coronavrije jaar zijn wij als jury voor het eerst bij elkaar gekomen.

Op basis van de bestudering van 15 dossiers van kunstenaars die de veertig nog niet hebben bereikt, op basis van websites, statements, interviews en afbeeldingen van het werk hebben we een eerste selectie gemaakt. We besloten zes kunstenaars te bezoeken in hun atelier. Dat kon nog net voordat de lockdown inging. Drie van die zes sprongen er voor de jury uit.

Rutger van der Tas - Staring into the Void

Rutger van der Tas (1980), vanwege zijn virtueuze manier van schilderen en zijn totaal oorspronkelijke opvattingen over wat een schilderij kan betekenen in een gedigitaliseerde wereld. Ian de Ruiter (1980), vanwege de manier waarop hij zijn fascinatie voor geofysica en wetenschappelijke experimenten in een heldere, semi-abstracte beeldtaal weet te vatten. De Ruiter is een bricoleur, maar dan zonder het romantische imago dat aan het begrip kleeft. En ten slotte de jongste kunstenaar, Florence Marceau-Lafleur (1988). Florence was de laatste kunstenaar bij wie we de dag van atelierbezoeken langsgingen. Haar werk in haar atelier was als een onderdompeling in een volstrekt besloten wereld. Als jury daalden we af in een wereld waar alles tot stilstand leek te zijn gekomen, behalve de kunstenaar die uitlegde hoe haar eigen lichaam tot maat aller dingen gemaakt kon worden.

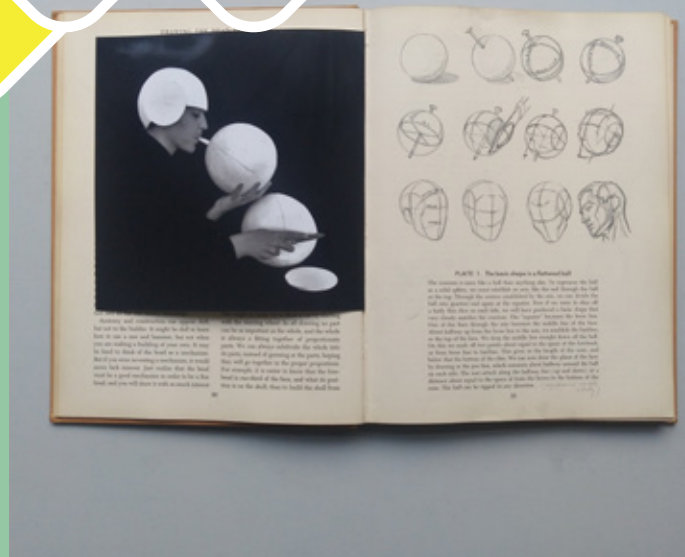
V.l.n.r. Florence Marceau-Lafleur | Ian de Ruiter | Rutger van der Tas

Ian de Ruiter - Odoodem Animus

We besloten de drie kunstenaars, vanwege hun afzonderlijke en ieder zo verschillende kwaliteiten te nomineren. Alle drie krijgen ze de mogelijkheid om nu hun werk te presenteren in de monumentale ruimte van de Vishal. Maar deze prijs heet geen prijs als er niet één van deze drie genomineerden moet, kan en zal winnen. Na lang beraad heeft de jury besloten om vandaag aan de jongste genomineerde en de enige genomineerde vrouw de Vishal Kunstprijs 2020 uit te reiken. Die criteria zijn overigens helemaal niet leidend geweest in dit oordeel. Dit oordeel is gebaseerd op de kwaliteit van het werk dat we zagen van Florence Marceau-Lafleur.

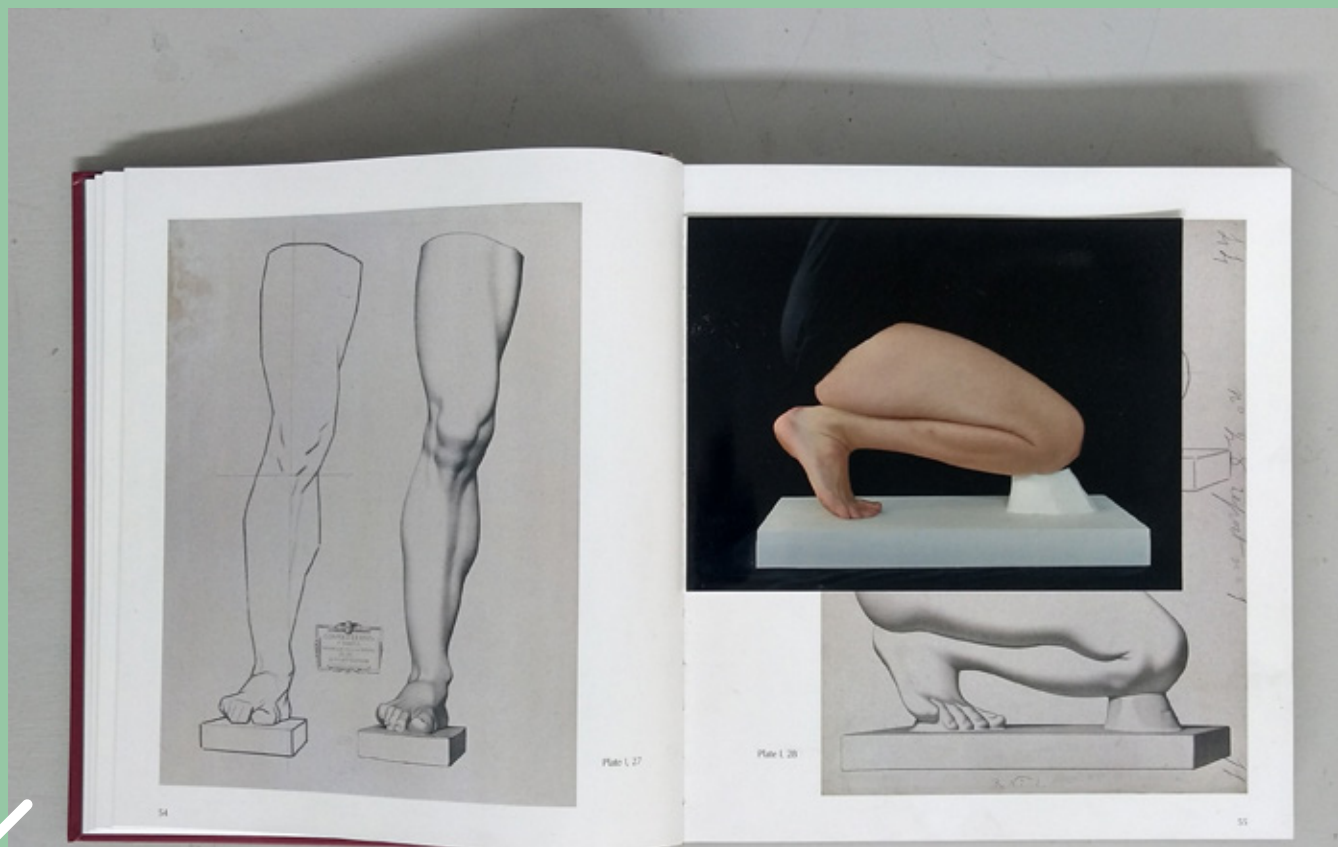
Wie het werk van Florence bekijkt – en op het moment dat ik dit juryverslag schrijf heb ik de tentoonstelling hier natuurlijk nog niet gezien, dus ik doe het op basis van het werk dat ik in haar atelier zag – ziet vreemde, rotsachtige tekeningen die ook weer op lichamen lijken. Ook zie je ballonnen: hun elasticiteit in zwart of roomblanke epoxy gestold. Werken in de ruimte zijn er ook: dan gooit Marceau-Lafleur haar eigen lichaam in de strijd, of liever: lichaamsdelen die er uitzien als onderdelen van een sculptuur. Abstract soms, zeker niet iets dat meteen lijkt op een voet of hand.

Florence Marceau-Lafleur - model made supplement
Synchronic model study after andrew loomis

Florence Marceau-Lafleur is opgegroeid in een gezin van wetenschappers in Parijs. Daar leerde zij dat het zinvol is om zaken te ordenen, verzamelingen aan te leggen, ogenschijnlijk onnuttige dingen te verenigen en zorgvuldig te beschrijven. Want alleen door zorgvuldigheid en door de drang naar volledigheid wordt zo'n verzameling iets: een encyclopedie, een spiegel van een stukje van de wereld.

Zo beweegt Marceau-Lafleur zich als een wetenschapper in de kunst.

Florence Marceau-Lafleur - model study after charles baroque

Zo beweegt Marceau-Lafleur zich als een wetenschapper in de kunst. Uitgangspunt is haar eigen lichaam en de verhouding daarvan tot de wereld. Kijk naar je huid en je ziet een vel met aderen en sproeten, maar vergroot je één klein stukje uit, dan ontstaat een onherkenbaar labyrintisch landschap dat ook op papier kan worden nagetekend en weer uitgegumd. Kijk naar je huid en stel je voor dat je op basis van je eigen gewicht en omvang de oppervlakte van je huid zou kunnen tekenen. Hoe groot zou die tekening dan worden en in hoeverre klopt wat je tekent en ziet met wat je voelt: met hoe je jezelf ervaart? Ben je groter of kleiner dan de uiteindelijke plattegrond van je huid.

Marceau-Lafleur heeft veel model gestaan tijdens lessen op de academie in sculptuur.

De vraag hoe je jezelf verhoudt tot de wereld is vaker gesteld in de kunst (en de literatuur en de filosofie). Bij Marceau-Lafleur wordt die vraag gematerialiseerd. Een ademtocht ziet eruit als een ballon waarvan de elasticiteit is gesteld in epoxy. Het volume van haar hele lichaam is 27 keer zo'n ademtocht, en dus een kolossale ballon.

Marceau-Lafleur heeft veel model gestaan tijdens lessen op de academie in sculptuur. Die vaak urenlange poses zijn voor de één oersaai, maar voor Marceau-Lafleur waren ze het begin van alles. Want naakt in een houding gedwongen, is het lichaam losgekomen van zichzelf. En dus gaan de gedachten stromen. Wie bekijkt mijn lichaam en waarom? Hoe verhoudt de blik van diegene die naar mijn lichaam kijkt zich tot mijn eigen blik. Is die blik anders? Is het perspectief anders? Zo, terwijl de kunstenaar model zit, verdwijnt alle gevoel van schaal. Wat rest is de eindeloze poging om dat verloren schaalgevoel weer terug te winnen op de wereld. En dat is wat Florence Marceau-Lafleur doet. Wij hebben het gezien. Wij wensen je geluk met deze prijs.

Lucette ter Borg

Voorzitter jury Vishal Kunstprijs, kunstcriticus, schrijver en tentoonstellingsmaker

Florence Marceau-Lafleur - model study after charles bargue - detail

D
V
H
E
I
H
S
A
L

vereniging voor
beeldend kunstenaars

De Vishal Kunstprijs wordt
mede mogelijk gemaakt door:

Rabobank